

Івашенко // Вісник СНАУ. Серія «Економіка та менеджмент». Вип. 4 (35). – Суми : СНАУ, 2009. – С. 71-76.

4. Мандич О.В. Основні фактори формування ринкової позиції зерновиробників / О.В. Мандич // Вісник ХНТУСГ. Випуск 149. – Харків : ХНТУСГ, 2014. – С. 224-229.

5. Портер М. Международная конкуренция [Текст]: Конкурентные преимущества стран / М. Портер; пер. с англ. - М.: Международные отношения, 1993. - 896 с.

КАПЛУНОВСЬКИЙ О.В.*

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Економічний зміст державної підтримки, на думку фахівців у галузі державного регулювання, полягає в розробці та реалізації системи державних програм науково-технічного, ресурсного, фінансового, консультативного, кадрового та іншого сприяння розвитку підприємництва [2].

На правовий аспект практичного застосування категорії «державна підтримка» у роботі «Правотворчість: теоретичні та логічні засади» звертають увагу В. Ковальський та І. Козінцев, які зазначають, що Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України» (2004 рік), визначаючи засади державної підтримки, водночас не містить визначення провідного правового поняття «державна підтримка» [5].

Одну із спроб сформулювати юридичний термін «державна підтримка» зокрема сільського господарства здійснив І. Сафонов, який запропонував під даною категорією розуміти «законодавчо закріплені організаційні, економічні та правові механізми, завдяки яким аграрним товаровиробникам надається державна допомога компетентними органами з метою стимулювання виробництва сільськогосподарської продукції, розвитку аграрного ринку й забезпечення продовольчої безпеки населення» [9].

Наукове узагальнення проблем державної аграрної політики, підтримки сільськогосподарських виробників в Україні також знайшло відображення в працях П. Саблука, М. Дем'яненка, О. Бородіної, О. Гудзь, А. Діброви, Т. Калашнікової, В.Онегіної, О.Кравченко та інших [1-6, 9].

На думку О. Гудзь, державна підтримка аграрного сектора економіки як основний механізм реалізації державної аграрної політики являє собою свідоме створення сприятливих економічних, правових, організаційних та інших умов розвитку сільськогосподарського виробництва, забезпеченого матеріальними та фінансовими ресурсами [1].

За визначенням А. Діброви, державна підтримка – це складова системи державного регулювання сільського господарства, що являє собою сукупність правових, фінансово-економічних, організаційних та інших заходів держави щодо стимулювання впливу на розвиток як сільськогосподарського виробництва, так і сільських територій у потрібному для суспільства напрямку [3].

Калашнікова Т.В. під державною допомогою пропонує розуміти систему заходів держави, спрямованих на забезпечення індивідуального відтворення на рівні самофінансування в умовах зниження ризиків, пов'язаних з несприятливими природними умовами та ринковим середовищем. Державна підтримка як невід'ємна частина державного регулювання, на думку автора, являє собою сукупність різних інструментів та форм економічного впливу на забезпечення конкурентоспроможності галузі на внутрішньому та зовнішньому ринках; страховий та екологічний захист; розв'язання соціальних проблем на селі, комплексний розвиток сільських територій [4].

* Науковий керівник – Кравченко О.М., к.е.н., доцент

Наступним етапом дослідження є представлення інформації щодо обсягів передбаченої Державним бюджетом підтримки сільськогосподарських товаровиробників. Так, у Державному бюджеті України на 2018 р. передбачено на фінансову підтримку сільськогосподарського виробництва 945 млн.грн. (табл. 1), що становить 27,8 млн. Євро, або 1,4 Євро на гектар сільськогосподарських угідь (для порівняння: в країнах ЄС така підтримка сягає 200-300 Євро на гектар) [6]. Також передбачено 1 млрд.грн. фінансової підтримки розвитку фермерських господарств та 4 млрд.грн. державної підтримки галузі тваринництва [7].

У відповідь на це й з метою визначення справжнього стану, наприклад в галузі тваринництва, Асоціація тваринників України (офіційний сайт <https://usba.com.ua/>) провела опитування 54 підприємств-виробників продукції тваринництва по всій Україні про суми коштів, що необхідні їм для реконструкції та розширення підприємств. Результати опитування показали, що лише зазначені 54 підприємства потребують державного фінансування на загальну суму понад 2 048 250 000 грн.

Таблиця 1

Розподіл видатків бюджету по Мінагрополітики України

Видатки	Тис. грн
Міністерство аграрної політики та продовольства України, всього	14 154 691,7
Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів	66 000,0
Дослідження, прикладні наукові та науково-технічні розробки у сфері агропромислового комплексу	132 644,9
Підвищення кваліфікації фахівців агропромислового комплексу	21 594,1
Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі	5 000,0
Фінансова підтримка розвитку фермерських господарств	1 000 000,0
Витрати Аграрного фонду пов'язані з комплексом заходів із зберігання, перевезення, переробки та експортом об'єктів державного цінового регулювання державного інтервенційного фонду	52 200,0
Організація і регулювання діяльності установ в системі агропромислового комплексу та забезпечення діяльності Аграрного фонду	128 409,0
Державна підтримка розвитку хмелярства, закладення молодих садів, виноградників та ягідників і нагляд за ними	300 000,0
Державна підтримка галузі тваринництва	4 000 000,0
Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників	945 000,0

Джерело: складено за даними Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» [8].

Крім того, за останні 10 років обсяг підтримки коливається від 2,1 до 14,2 млрд.грн, а саме 12,2 млрд.грн (2008 р.) та 14,2 млрд.грн (2018 р.) проти 2,1-2,2 млрд.грн (2015-2016 роки). Головне – обсяг державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників встановлюється і затверджується кожного бюджетного року і лише на рік.

Таким чином робимо два висновки: по-перше, опрацювання вітчизняних друкованих джерел за даною тематикою дає можливість стверджувати про відсутність єдиного трактування сутності категорії «державна підтримка» зокрема підтримки сільського господарства; по-друге, державна підтримка сільськогосподарських товаровиробників на 2018 рік не є достатньою, послідовною, стабільною, передбачуваною, що значно знижує дієвість запроваджених заходів.

Література.

1. Гудзь О. Фінансово-кредитна інфраструктура аграрної сфери України / О.Є.Гудзь // Економіка АПК.– 2009. - № 6. – С. 58-63.
2. Державне регулювання економіки: навч. Посібник / С.М.Чистов, А.Є.Никифоров, Т.Ф.Купенко та ін. – К.:КНЕУ, 2000. – 316 с.
3. Діброва А.Д. Державна підтримка як засіб забезпечення сталого розвитку сільського господарства України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://webmaster.btsau.net.ua/files/list/edition/ed_ravgpmagrt.pdf
4. Калашнікова Т.В. Удосконалення державної підтримки аграрних підприємств України в умовах глобалізації : моноґрафія / Т.В. Калашнікова. – Харків: «Влашке», 2014. – 280 с.
5. Ковальський В.С. Правотворчість: теоретичні та логічні засади / В.С.Ковальський, І.П.Козінцев. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – 192 с.
6. Онегіна В.М., Кравченко О.М., Білецький О.С. Державна аграрна політика та підтримка тваринництва в Україні // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства: Економічні науки. – Харків: ХНТУСГ, 2018. – Вип.191.- 405 с. С. 77-92.
7. Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки розвитку фермерських господарств / Постанова КМУ від 7.02.2018 № 106; Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки галузі тваринництва / Постанова КМУ від 7.02.2018 № 107 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua>.
8. Про Державний бюджет України на 2018 рік: Закон України від 07 грудня 2017 р. № 2246-VIII [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2246-1>
9. Сафонов І.П. Правова регламентація державної підтримки аграрних товаровиробників: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.06. – Національна юридична академія України ім. Я. Мудрого. – Харків, 2007. – 24 с.

КОРНІЄНКО В.С.*

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР

Ринок зерна і продуктів його переробки має важливе значення для нашої країни, адже зерно - це основа продовольчої безпеки держави. Ринок зерна і продуктів його переробки - головний серед ринків сільськогосподарської продукції. Його формування безпосередньо пов'язано з ефективністю всієї системи агропромислового виробництва. У сформованих в даний час умовах господарювання виробництво зерна має стратегічне значення. Однак на сьогоднішній день даний ринок не достатньо вивчений, а рішення проблем щодо виробництва та експорту приймаються без проведення будь-яких серйозних досліджень.

Розвиток ринкових відносин в господарській діяльності передбачає їх здійснення в умовах невизначеності ситуації і мінливості економічного середовища. Неясність і невпевненість в отриманні очікуваного кінцевого результату стає реальною небезпекою непередбачених втрат і вимагає теоретичного осмислення категорії економічного ризику з розробкою можливих ситуацій щодо тенденцій розвитку вітчизняного ринку виробництва зерна.

Рослинництво - одна з основних галузей сільськогосподарського виробництва, яка задовольняє потреби населення в продуктах харчування, а промисловості в сировині. Важливим завданням рослинництва є збільшення виробництва продукції [1-3].

Технологія обробітку зернових культур - це комплекс агротехнічних прийомів, які виконуються в певній послідовності, спрямовані на задоволення біологічних вимог культури та отримання високого врожаю заданої якості і включає наступні етапи:

- передпосівна підготовка ґрунту;

* Науковий керівник – Шабінський О.В., д.е.н., професор